

ÚVOD K MODLITBĚ KRISTOVĚ

JAN 17

¹Po těch slovech Ježíš pozvedl oči k nebi a řekl: „Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe, ²stejně jako jsi učinil, když jsi mu dal moc nad všemi lidmi, aby vše, co jsi mu svěřil, dal jim: život věčný. ³A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi svěřil. ⁵A nyní ty, Otče, oslav mne svou slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět.

⁶Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal. Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali. ⁷Nyní poznali, že všechno, co jsi mi dal, je od tebe; ⁸neboť slova, která jsi mi svěřil, dal jsem jim a oni je přijali. Vpravdě poznali, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že ty jsi mě poslal. ⁹Za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji; ¹⁰a všechno mé je tvé, a co je tvé, je moje. V nich jsem oslaven. ¹¹Již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my. ¹²Dokud jsem byl s nimi, zachovával jsem je v tvém jménu, které jsi mi dal; ochránil jsem je, takže žádný z nich nezahynul, kromě toho, který byl zavržen, aby se naplnilo Písmo. ¹³Nyní jdu k tobě, ale toto mluvím ještě na světě, aby v sobě měli plnost mé radosti. ¹⁴Dal jsem jim tvé slovo, ale svět k nim pojal nenávisť, poněvadž nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. ¹⁵Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého. ¹⁶Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. ¹⁷Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda. ¹⁸Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. ¹⁹Sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli vpravdě posvěceni. ²⁰Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; ²¹aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. ²²Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno – ²³já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamíloval sis je tak jako mne. ²⁴Otče, chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já; ať hledí na mou slávu, kterou jsi mi dal, neboť jsi mě miloval již před založením světa. ²⁵Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a také oni poznali, že jsi mě poslal. ²⁶Dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich.“

1 Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· **Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱὸς σου δοξάσῃ σέ,** **2** καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, **ἵνα** πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. **3** αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, **ἵνα** γινώσκωσιν σέ τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. **4** ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· **5** καὶ νῦν δόξασόν με σύ, **πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῆ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί.** **6** Ἐφάνερwsά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. **7** νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα **δέδωκάς** μοι παρὰ σοῦ εἰσιν· **8** ὅτι τὰ **ῥήματα ἃ ἔδωκάς** μοι **δέδωκα** αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. **9** ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσι, **10** καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστίν καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. **11** καὶ οὐκέτι εἶμι ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σέ ἔρχομαι. Πάτερ ἄγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς **δέδωκάς μοι, ἵνα** ὧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς. **12** ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ

οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῆ. [13](#)νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχῃσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. [14](#)ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. [15](#)οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτούς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτούς ἐκ τοῦ πονηροῦ. [16](#)Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμὶ. [17](#)ἀγίασον αὐτούς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι. [18](#)καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτούς εἰς τὸν κόσμον. [19](#)καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἑμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ᾧσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.

[20](#)Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, [21](#)ἵνα πάντες ἔν ᾧσιν, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ᾧσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. [22](#)κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ᾧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμέν, [23](#)ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σύ ἐν ἐμοί, ἵνα ᾧσιν τετελειωμένοι εἰς ἓν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτούς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. [24](#)Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ᾧσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν δέδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. [25](#)πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνω, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας, [26](#)καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἦ κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

1 VÝJIMEČNOST MODLITBY

KRISTŮV „OTČE NÁŠ“

V křesťanských kruzích se ujal název modlitby, kterou se učil Ježíš modlit své učedníky, jako modlitba Páně, nebo „Otče náš“. Ve skutečnosti to je naše modlitba, ne Kristova v pravém slova smyslu. Ježíš řekl přesně toto: „Vy se takto modlete“. Jen nám přísluší celý obsah modlitby, včetně prosby: „odpusť nám naše viny“...V tomto smyslu je to náš „Otče náš“.

- J 17 je v plném rozsahu Kristův „Otče náš“. Tato modlitba je typická v mnoha pohledech vykladačů Písma i v mém osobním pochopení.

- J 17 je stejně jako jiné NZ texty inspirovaným Božím Slovem, má stejně důležitý význam jako jiné Kristovy výpovědi.

- J 17 je kapitolou zcela výjimečnou v rámci textů NZ. Uvádím jen některé z důvodů výjimečnosti:

- Je nejdelším souvislým rozhovorem Krista se svým nebeským Otcem, který je zaznamenán v textu Písma

- Je výjimečným odhalením Kristova srdce, tužeb, motivací, postojů, vztahů vůči nebeskému Otcí, zároveň vůči svědkům jeho vyslovených slov.

"Neexistuje žádný hlas, který byl kdy slyšen, a to buď v nebi, nebo na zemi, více vyvýšen, svatější, plodnější, více úžasný, než tato modlitba obětována samotným Synem Božím." (Melanchton).

„Je zde jedinečná příležitost odhalit povahu a srdce Ježíše. Tuto petici můžeme chápat jako vyjádřenou touhu duše v prosté harmonii s Bohem“ (Coffman).

„Byla zaznamenána pro naše studium a zisk, ale je tak posvátná, že není vhodná pro běžnou slovní a textovou kritiku“.

2 DRUHY MODLITBY

2.1 MODLITBA NEJVYŠŠÍHO KNĚZE - Velekněžská modlitba (Cyril z Aleksandrie). “HighPriestly Prayer” vychází z Luterské teologie z biblických důrazů (1. Jan 2, 1 Řím. 8, 34 Žid. 7, 25. 9, 14) (David Chytraeus) - Slavnostní posvěcující modlitba

2.2 OSOBNÍ MODLITBA - Kristus se zaměřuje také na sebe. Je to ujištění o vlastní identitě. O své slávě, o své poslušnosti, jednotě s Otcem a vzájemném milování.

2.3 TRIUMFÁLNÍ MODLITBA - ⁴Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokončil dílo, které jsi mi svěřil“. Ježíš hovoří jako ten, který dokončil dílo, naplnil cíl, splnil úkol ve vztahu k Otci, učedníkům, světu. Poslední úkol je těsně před ním ve vztahu k lidskému hříchu. Modlitba je vstupem na vrchol před sestupem do smrti. Je to vstup do „síně slávy“ před „síní potupy a smrti“. Preludium na Getsemane a Golgotu.

2.4 MODLITBA MODLITEB - Má společná témata se všemi Kristovými modlitbami v evangeliích - Oslavná modlitba (Simoens) - Modlitba o jednotu (Lagrange) - Jedinečná modlitba, vyznání a zjevení (Westcott)

2.5 MODLITBA POSLEDNÍ HODINY - Modlitba hodiny (George) - Shrnutí kapitol 13 – 16 - Navazuje na slova útěchy, instrukce, rad, směru z předchozích třech kapitol

2.6 REKAPITULAČNÍ MODLITBA - Jedna z teologicky nejhlubších a nejbohatších kapitol JE (I. Stachowiak) - Vrcholem a souhrnem Janovy teologie (W. H. Cadman, H. Ritt) - Originální modlitba spojená s Janovou Kristologií, zvláště s „Prologem“ - Tato modlitba shromažďuje mnoho z klíčových témat nalezených v celém evangeliu. Ano, "téměř každý verš obsahuje ozvěny" (Dodds) - Otevírá mnoho témat celého Janova evangelia. (D. Guzik)

2.7 DIDAKTICKÁ MODLITBA - Od začátku exegetické tradice církve byla nazývána výukou (Agourides) - Didaktický cíl (T. Akvinský) (sed oratio Christimagis est ad instructionem) - Interpretace zjevení pro katechetické cíle - Modlitba sama o sobě souvisí úzce s jeho poselstvím - Změna orientace od horizontální roviny vyučování k vertikální – „modlitba má didaktický a apologetický cíl – slouží k posílení víry Janovy komunity ve světle opozice“¹

2.8 EKLESIÁLNÍ MODLITBA - Kristologická a z ní vycházející eklesiologická orientace - Eklesiologické prvky (mnozí komentátoři Písma) - Učedníci se stávají svědky a modelem budoucí církve (S. Medala) - Nákres identity a úkolů církve - Vyznání Kristologické víry

2.9 ESCHATOLOGICKÁ MODLITBA - Není vymezena jen historické skupině učedníků, ale zahrnuje všechny, kteří uvěří - Je zde zahrnuto celé společenství církve všech časů - Je základem a důvodem existence Boží církve od začátku až do konce světa (Ženevské studium Bible) - Dějinné - spásný rozměr - 3. Mojž. 16 (T. Sprecher) - Modlitba za svaté všech věků

---

¹ FERREIRA, J. Johannine Ecclesiology, s. 58.

2.10 MODLITBA JAKO ZÁVĚŤ - Je známá jako Ježíšova poslední vůle a ustanovení potřeb učedníků v předvečer své smrti - Reinterpretace rozlučkových slov při liturgii eucharistie

2.11 LITERÁRNÍ ÚTVAR - Literárně - tématická konstrukce - Promyšlená kompozice literárně – teologická - Mystická a metafysická orientace textu (Altman, Kaseman)

2.12 KRISTOVO „MISSIO DEI“ - Připravil „hodinu“. Bůh dal Kristu moc nad všemi lidmi. Aby jim dal život věčný. Poslal Krista. Svěřil dílo. Dal lidí. Zjevil své jméno skrze Krista.

3 EXISTUJÍCÍ ANALÝZY STRUKTURY TEXTU

3.1 Základní dělení (mnozí komentátoři)

Ježíšova modlitba ze sebe (1 – 5)

Ježíšova modlitba za učedníky (6 – 19)

Ježíšova modlitba za budoucí učedníky (20 – 26)

3.2 Dělení dle vokativu „páter“ (O. Merlier)²

17, 1. 5. 11. 21. 24. 25

Sekce 17, 1 – 5. 6 – 11 c. 11d – 19. 20 – 23. 24. 25 – 26

3.3 Dělení částicemi „kaí, nún, nún, nún, dé (A. Laurentin)³

Zkouší různé kombinace s nuancemi:

(než vznikl svět, 5.) a (před stvořením světa 24.)

(zjevení jména, 6.) a (poznání jména, 26.)

3.4 Papež Benedikt XVI.

Hlavní témata

Život věčný - Posvěcení - Zjevení Božího jména - Jednota církve

3.5 Johannine Ecclesiology⁴

A. Žádost slávy (1-8)

- Adresa „páter“ (1. 5.)
- Zdůvodnění (1, 2, 4, 6-8) - Žádost (1, 5)

B. Žádost ochrany, jednoty, radosti, zasvěcení (9-19)

- Adresa „páter hagio“ (11)
- Zdůvodnění (9-11a) - Žádost (11b) - Zdůvodnění (12) - Žádost (13) - Zdůvodnění (16) - Žádost (15)
- Zdůvodnění (17b-19) - Žádost (17a)

² O. Merlier. *Le Quatrième Évangile*. La Question Johannique (Paris 1962) 421.

³ A. Laurentin. *Formule Characteristique des textes juridique et liturgiques* (Bib 45, 1964) 168 – 197.

⁴ FERREIRA, J. *Johannine Ecclesiology*, s.52

C. Žádost jednoty (20-24)

- Adresa „páter“
- Zdůvodnění (20) - Žádost (21) - Zdůvodnění (22a) - Žádost (22b) - Zdůvodnění (23a) - Žádost (23b) - Zdůvodnění (24b) - Žádost (24a)

D. Žádost lásky (25-26)

- Adresa „páter díkaje“
- Zdůvodnění (25-26a) - Žádost (26b)

4 TÉMATA

4.1 V KONTEXTU JANOVA EVANGELIA

KONCEPT **SLÁVY** - KONCEPT **POSLÁNÍ** - KONCEPT **OTCE** - KONCEPT **VYVOLENÍ** – KONCEPT **VĚČNÉHO ŽIVOTA** –

KONCEPT **HODINY**

(1, 39, 2, 4, 4, 6. 21. 23.52. 53, 5, 25. 28. 35. 7, 30, 8, 20 11, 9 132, 23. 27 13, 1 16, 2. 4. 21. 25. 32 17, 1 19, 14. 27)

KONCEPT **LÁSKY**

4.2 V KONTEXTU 17. KAP.

- **OTEC** (17, 1. 5. 11. 21. 24. 25)

- **JMÉNO** (6. 11. 12. 26)

„zjevil jsem tvé jméno lidem, zachovej je ve svém jménu, zachovával jsem je ve tvém jménu, dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat“

- **POSLÁNÍ** (8. 18. 21. 23. 25)

- **4 direktivní prosby s imperativem**

1, 5, 11, 17

- **20 tvarů s „ina“ – aby, s konjunktivní konstrukcí (kauzalita)**

1, 2, 3, 5, 11, 12, 13, 15 (2x), 19, 21 (3x), 22, 23 (2x), 24 (2x), 26 (2x)

4.3 V KONTEXTU 17. KAP.

(TF – vize sboru Č. Těšín)

4.3.1 OKRUHY KRISTOVY MODLITBY

IDENTITA („jako ty, já, tak i oni...“) (7x) (kdo?)

(poslání) (do světa) (jednota) (posvěcení) (poznání) (výlučnost) (milování)

AUTORITA („dal jsi mi, dal jsem jim...“) (8x) (co?)

(sláva) (moc) (slovo) (slova) (jméno) (dílo) (vše) (vyvolení lidí - „byli tvoji, mně si je dal“ 5 x)

KAUZALITA („proto, aby“) (21 x) (proč?)

(oslavení Otce) (naplnění Písma) (život věčný) (poznání Otce a Syna) (ochrana od zlého) (plnost radosti) (dokonalost jednoty) (hledění na jeho slávu) (poznání, víra světa)

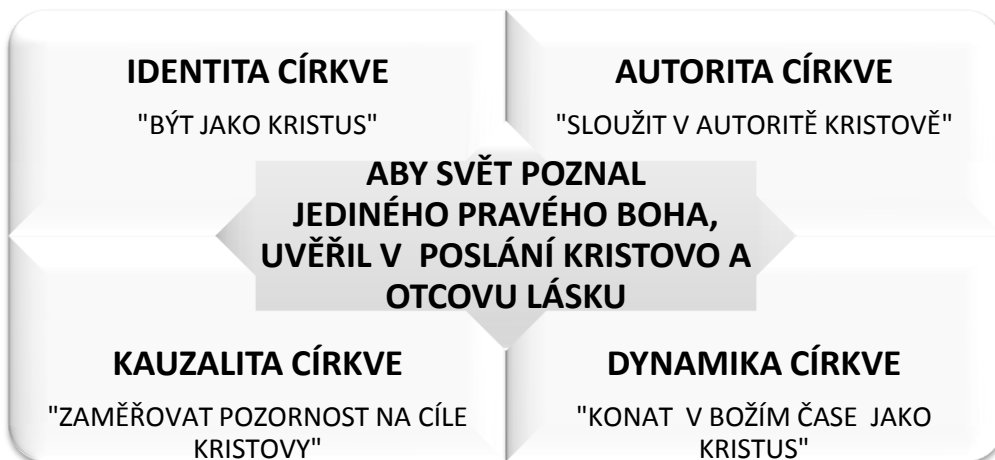
DYNAMIKA - BOŽÍ ČAS („když nadešla hodina“) (kdy?)

- dělat správné věci, být na správném místě v pravý čas

FORMA, ZPŮSOB (jak?)

(není obsahem modlitby, ale obsahem Skutků, epištol, dějin církve, současných modelů růstu). Duch svatý uváděl do činnosti Kristovy principy a touhy.

4.3.2 SHRNUTÍ POSLÁNÍ CÍRKVE

Posláním církve je společně s jinými křesťanskými církvemi vytvářet společenství, ve kterém jsou lidé inspirováni k (podobnosti Kristu), k proměně a následování Ježíše Krista, slouží v jeho autoritě, zaměřují pozornost na Boží cíle, v určeném Božím čase, **proto**, aby svět poznal jediného pravého Boha a uvěřil Kristově poslání a Otcově lásce.

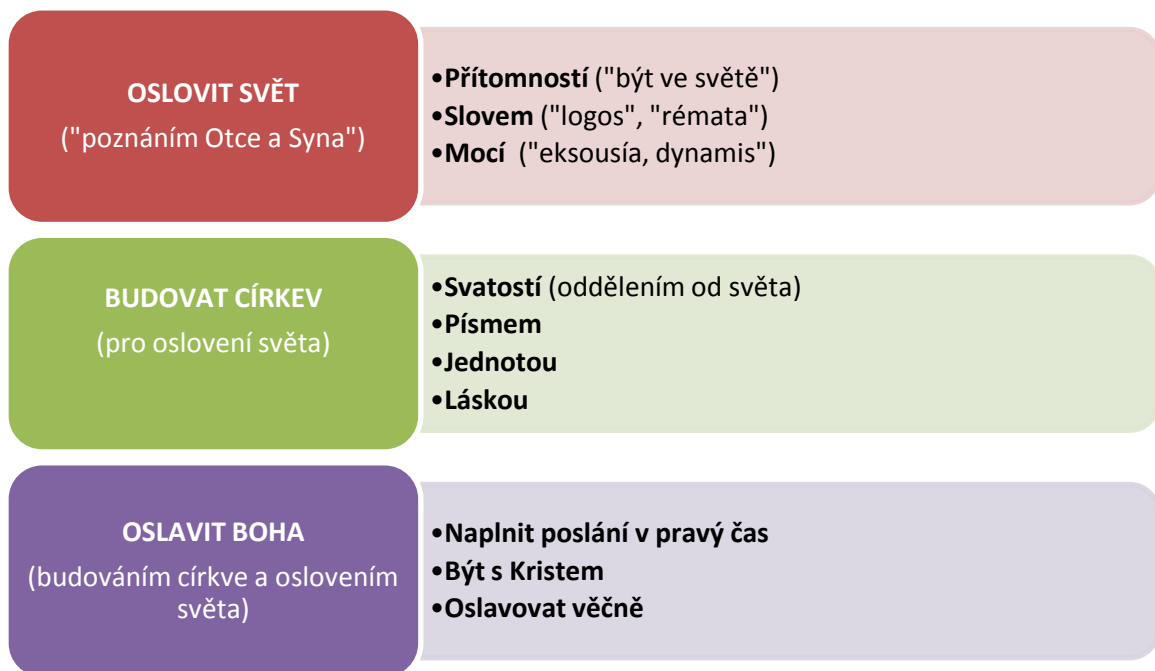
5 EXEGEZE HLAVNÍCH POJMŮ (poslání, sláva, vyvolení, věčný život, otec, jméno...).....

6 POSLÁNÍ CÍRKVE BRATRSKÉ (námět RCB)

David Novák navrhl základní formulaci, která byla po další diskusi upravena do této podoby:
Posláním sborů i členů Církve bratrské je:

- srozumitelným způsobem komunikovat (představovat...) křesťanskou víru;
- pomáhat křesťanům svoji víru prakticky žít
- a tím vším oslavit Boha.

Pokusil jsem se hlavní téze upravit takto:

UPŘESNĚNÍ

1. První sloupec = všeobecné poslání církve (CB) dle NZ (upravený námět D. Nováka)
Poznámky v závorkách jsou jen pro vysvětlení. Myslím, že se to lehce pamatuje a vyjadřuje podstatu. Oslovit svět evokuje pozitivní komunikaci. Možná by mohlo zůstat – „srozumitelně komunikuje kř. víru“....
2. Druhý sloupec = principy upřesňující poslání církve dle J. 17 (jsou charakteristické pro CB)
.....
3. Vize sborů, které mohou dále navázat na 1 – 2 mohou rozvíjet principy dle Jana 17, nebo jiné části Písma.
4. Vize, které se pokusí odpovídat na otázku: Jak v našich podmínkách můžeme tyto principy naplnit? (jednotlivé činnosti, čas, metody, modely...)
5. Vize by měla být jasná, sdělitelná, měřitelná.